

Obsah

1. Sluneční soustava.....	3
1. 1. Planety sluneční soustavy.....	3
1. 1. 1. Venuše.....	3
1. 1. 2. Země - Měsíc.....	4
1. 1. 3. Mars.....	8
1. 1. 4. Jupiter.....	10
1. 1. 5. Saturn.....	12
1. 1. 6. Nejvzdálenější planety.....	12
1. 2. Meziplanetární látka.....	13
1. 2. 1. Planetky.....	13
1. 2. 2. Komety.....	20
1. 2. 3. Meteorické roje a bolidy.....	22
1. 3. Historie, současnost i budoucnost sluneční soustavy.....	24
1. 4. Slunce.....	26
2. Hvězdný vesmír.....	28
2. 1. Extrasolární planety a hnědí trpaslíci.....	28
2. 2. Prahvězdy.....	31
2. 3. Hvězdná astrofyzika.....	32
2. 4. Osamělé hvězdy.....	33
2. 5. Těsné dvojhvězdy.....	34
2. 6. Proměnné hvězdy.....	36
2. 6. 1. Novy a kataklyzmické proměnné.....	36
2. 6. 2. Fyzické proměnné.....	39
2. 6. 3. Symbiotické hvězdy a chemicky pekulární hvězdy.....	40
2. 6. 4. Planetární mlhoviny, emisní objekty a bílí trpaslíci.....	41
3. Neutronové hvězdy a hvězdné černé díry.....	42
3. 1. Supernovy a jejich pozůstatky.....	42
3. 2. Radiové pulsary.....	45
3. 3. Rentgenové dvojhvězdy a proměnné zdroje.....	48
3. 4. Zábleskové zdroje záření gama (GRB).....	50
4. Mezihvězdná látka.....	52
5. Galaxie.....	53
5. 1. Hvězdokupy.....	53
5. 2. Naše Galaxie.....	55
5. 3. Místní soustava galaxií.....	56
5. 4. Cizí galaxie.....	57
5. 5. Kvasary a aktivní jádra galaxií.....	60
5. 6. Gravitační čočky a mikročočky.....	62
6. Kosmologie a fyzika.....	63
6. 1. Stavba a vývoj vesmíru. Problém skryté hmoty.....	64
6. 2. Základní kosmologické parametry.....	67
6. 3. Reliktní záření.....	68

6. 4. Kosmické záření.....	68
6. 5. Jaderná, částicová a relativistická astrofyzika	69
7. Život ve vesmíru	71
8. Astronomické přístroje.....	73
8. 1. Optická astronomie	73
8. 2. Optické dalekohledy v kosmu	75
8. 3. Radiová astronomie.....	75
8. 4. Astronomické umělé družice.....	76
8. 5. Kosmické sondy.....	78
8. 6. Netradiční přístrojové metody	79
8. 7. Astronomické přehlídky, katalogy a virtuální observatoře	82
9. Astronomie a společnost.....	84
9. 1. Úmrtí a výročí.....	84
9. 2. Ceny a vyznamenání	85
9. 3. Observatoře a astronomické instituce.....	86
9. 4. Letem (nejen) astronomickým světem	87
10. Závěr.....	91
Přehled předpon pro fyzikální jednotky:.....	94
Seznam a definice vybraných fyzikálních jednotek.....	95
Obsah.....	97

Žeň objevů 2001

RNDr. Jiří Grygar, CSc.

Návrh obálky, vnitřní úprava a sazba: Libor Lenža

Odpovědný redaktor: Libor Lenža

Obálka: Podklad – infračervený pohled na Orli mlhovinu (M16), European Southern Observatory, VLT; malé obrázky – NASA, JPL, ESO, archiv autora

Září 2003 Valašské Meziříčí

Copyright © Nakladatelství Aldebaran, 1. vydání, 98 stran

Vydal: Libor Lenža – Nakladatelství Aldebaran, Poličná 491, 757 01 Valašské Meziříčí

E-mail: nva@nva.czVytiskl: TG TISK, s. r. o., Lanškroun, tel.: 465 322 270, e-mail: info@tgtisk.czNejnovější informace o dalších publikacích a nabídkách Nakladatelství Aldebaran naleznete na adrese <http://www.nva.cz>

ISBN 80-903117-5-X